

BACZNOŚĆ NARCIARZE-TURYŚCI!

Ożywienie narciarskiego ruchu turystycznego w Tatrach, którego świadkami jesteśmy zawsze w okresie przed wiosną i świąt Wielkiej Nocy — nakazuje przypomnieć tutaj największe niebezpieczeństwo zimowych wycieczek wysokogórskich, jakim jest możliwość spotkania się z lawiną.

Badania nad przyczynami, istotą i skutkami gospodarki lawin w górach rozrosły się zagranicą jakby do osobnej galezi wiedzy. Nie może być oczywiście naszym zadaniem streszczenie, choćby najogólniejsze, wyników owych studiów, zastanawianie się nad podziałem i rodzajami lawin, warunkami ich powstawania i t. p. Wystarczy tylko zaznaczyć, że lawny schodzą w Tatrach od grudnia aż do maja, a nawet czerwca, że powstają mogą na każdym otwartym zboczu o nachyleniu większym, niż 24°, i że najczęściej zsuwają się w godzinach przed — i popołudniowych, rzadziej porannych i wieczornych, aczkolwiek i pod tym względem rachuby ludzkie okazywały się nieraz znowde.

Przechodząc odrazu do praktycznych wskazówek, związanych z zachowaniem się narciarza — turysty w obliczu lawinowego niebezpieczeństwa, wymienimy owe zasady w następujące punkty:

1) Wycieczki wysokogórskie, na których zejść się możemy z grozą „białej śmierci”, podejmować winien jedynie narciarz — turysta, z techniczną jazdą terenową i zasadami taternictwa doskonale obeznany.

2) Przed wyjściem w góry należy wziąć pod baczną uwagę stan atmosferyczny nie tylko w chwili wymarszu, ale i w poprzedzających go dniach. Po większych opadach śnieżnych czekać 2 — 3 dni, aż do ustalenia się pogody i ułożenia się świeżych śniegów, względnie zejścia lawin. Nie wyruszać w czasie odwilży lub przy wieźrze halnym.

3) Dna wąskich i głębokich dolin, którei zdają się wygodne, w lecie najzupełniej bezpieczne, drożyny i ścieżki przedstawiają w zimie często największe wręcz niebezpieczeństwo lawinowe.

TAKIE TŁUMY STARTUJĄ WE FRANCJI
Moment z biegu naprzecią o mistrzostwo Paryża. Bieg wygrał Baddari, którego podobiznę podajemy na str. 3el. Numery na piersiach zawodników: 1991, 2263, 2284 i in. mówią najlepiej o masowym starcie zawodników.

winowe. O ile możliwości należy je przechodzić wczesnym ranem lub późnym popołudniem, w szybkim tempie, bez zatrzymywania się na otwartych miejscach dla popasu.

4) Na zboczach gór najmniejbezpieczniejsze pod względem lawin są kotłiny, wgłębienia i żłoby, zwłaszcza, jeżeli się ku górze lekko rozszerzają; najbezpieczniejsze są wypukłości terenu.

nowe, a więc zwaly „bul”, grzędy, żebra, boczne granie.

5) Zbocza, obciążone lawiniastym śniegiem, o ile możliwości omijać. Gdy mimo wszystko, jest się zmuszonym

przechodzić je, trawersować stok jak się da najwyżej, popod skałkami. Nie wazać się liną. Odstęp między uczestnikami zwiększyć na 30 — 60 metrów. Wiazania nart rozluźnić, rozwi-

nać ew. 25-metrowej długości, czerwony sznurek lawinowy. Najbezpieczniej wznosić się w niepewnym terenie bez nart, zdającą wprost w górę i wyzyskując wypukłości stoku.

6) W drodze na szczyt starać się jaknajwcześniej wydostać na grań. Wstępując na jej krawędź, uważać na nawisy, których obryw może spowodować lawinę.

7) Na stromych zboczach, na których liczyć się należy z możliwością lawiny, zjeżdżać w należytych odstępach, od wypukłości do wypukłości, względnie od skałek do skałek. Nie padać, nie robić huków, ani przeszkoków. Zmiany kierunku jazdy dokonywać na miejscu bezbezpiecznym, z pomocą zwrotu alpejskiego. Nie iechać jednym śladem.

8) Zdwojona ostrożność zachować w razie zadymki śnieżnej lub mgły, utrudniającej one bowiem niezmiernie osadzić bezpieczeństwo lawinowego i wybór właściwej drogi.

9) W razie oberwania się lawiny od naszych stóp, starać się przeskoczyć osunięciu się w dół z pomocą wbiętej kijki; w razie, gdyby lawina ruszyła powyżej nas, a myśmy znaleźli się na skraju jej zasięgu, próbować uciec z jej drogi skośnią jazdą (jazda wprost w dół nie rokuje ocalenia). Gdy na jazde zapóźno, przedewszystkiem pozbądź się nart z nóg, a następnie rękami, przypominającymi pływanię, usłować berzy mać się na powierzchni law nowego ze sypiska. Towarzysze, którzy pozostali poza obrębem niebezpieczeństwa, winni zachować zimną krew i największą uwagę obserwować porwanego lawiną. Po zejściu lawiny natychmiast rozpocząć poszukiwania (część uczestników wycieczki winna być zaopatrzona w krótkie łopatki do rozkopania śniegu), a gdy zajdzie konieczność wezwania pomocy, przypuszczalnie miłośce zasypiska wyraźnie oznaczyć.

10) Pamiętać, że lawieł przy bacznej obserwacji za ad turysty z pomocą nie unikając spotkania z lawiną, a jeżeli, zofknąwszy się z nia, wyrwać się z jej śmiertelnej awicji.

M. Swierz.

Starzy rywale znowu na froncie

Polonia (Warszawa) pokonana 1:2 przez Turystów w Łodzi

Pierwsze poważne zawody towarzyskie odbyły się w Łodzi na boisku D. O. K. między stoliczną Polonią a miejscowymi Turystami przy ogromnie nie sprzyjających warunkach atmosferycznych. Ostre mroź, przy silnym wietrze, oraz twarde i śliskie boisko sprawiło, że gra stała się zupełnie nieregularną. O jakiegokolwiek celowej akcji nie było nawet mowy, piłka częstokroć zatoczywszy w powietrzu parabolę, wracała z powrotem do tego, który ją kopnął. Obie drużyny wystąpiły z rezerwami, w następujących składach: Polonia: Kisielński, Miaczyński, Zarzecki, Maderski, Jelski I, Jelski II, Zimowski, Seichten, Dittmer, Einchowicz i Krygier.

Turyści: Michalski I, Kubiak II, Karasiak, Kahan, Kulawiak, Hincz, Michalski II, Frydman, Walter, Balczewski i Kowalewski.

Turyści w pierwszej połowie grający pod wiatr, zdołali ambicją i prze-

ważającą grą pomocy utrzymać wynik remisowy, w drugiej zaś strzelić szczęśliwie decydującą bramkę. Filarem drużyny miejscowej był njezrównany Kulawiak, grający na wszystkich pozycjach jednako wspaniale. Następnie wyróżnili się obaj bramkarze, którzy nie ponoszą żadnej winy za przepuszczone bramki; jedynie Michalskiemu należy zarzucić zbyt dalekie wybiegi. Atak Poloni lepiej grał w polu, zawodząc pod bramką. U Turystów wyróżnił się tylko Michalski II; Balczewski miał pecha w strzałach.

W pierwszej połowie w 35 min Dittmer otrzymuje piłkę od Zimowskiego i uzyskuje prowadzenie dla gości, lecz zaraz potem Kowalewski przepięknym strzałem w róg mimo robinsonady Kisielńskiego wyrównanie. W drugiej połowie gra równa, wiatr chwilami ustaje. Frydman strzela dla Turystów zwycięską bramkę tuż pod poprzeczką. Sędzia p. Raettig. Zawodom przyglądało się 400 bohaterskich widzów.

WYSOKOGÓRSKI PEJZAŻ ZIMOWY

który otwiera się przed oczami turystów po pokonaniu przez nich uciążliwych i stromych podejść.

W SCHRONISKU NARCIARSKIM

Półmetrowe okapy śnieżne na dachu, mówią wymownie o rozkoszy wycieczki po puszystym, zmarzniętym, głębokim śniegu wyżyn szwajcarskich.

TRENING LEKKOATLETEK

w czasie pierwszego przedolimpijskiego obozu kobiecego w Warszawie

LLOYD HAHN (AMERYKA)

parokrotny pogromca rekordzista świata Peltzera.

WARSZAWIANKA — VARSOVIA 4:0

Dotkliwy mroź nie zdołał ochłodzić zapалу drużyny ligowej, która często gościła pod bramką harcrzy.

